

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״נ

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״נ מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

פח א מיי פיעט מ'ה'ל'
אסוריה פאה הלכה כב
טו"ש"ע א"ע סמ"ק ב' סמ"ק
ד'.

תוספות ר"ד

נאמנת: מתני' א"ר יוסי
מעשה בתניוקת שירדה
למלאות מים מן המעיין
ונאנסה ור"י בן גורא אמ'
רוב העיר משיאים
לכהונה ה"ז תנשא
[לכהונה] ארי' אמר רב

הגהות וצינונים

ל' ע"י כגון בראשונים
ובאחרים בשיטת"ק ב'
דרכים בבבאי הענין אי
מיידי בחד גבירא [וזהו
דעת רש"י] או דבריה
גבירא איירי [ע"י תוס'
ור"י ס"א], ויש מן
הגאונים דלא גרסי
"ממזר צווח" ע"י רמב"ן
רשב"א ורא"ה: ב' ז"ר'
יוסי אמר' ליחא
כרובי הכת"י, וע"י לעיל
ע"א בשמ"ק ריש
ד"ה ובשיטה ישנה
[וע"י בתוס' שם ד"ה
ת"ד וברשב"א שם]:
ג' נלע"ד שנתון לגרוס
ואמר ריב"ז שהכל הם
דברי ספור ר' יוסי
(מלאכת שלמה, וכו'
כמה ראשונים):
ד' ככת"י נוסף גמי'
(וילפחא זו היא ביבמות
סט ע"א): ה' נדע"ל בין
ר"מ לת"ק דבריייתא
ובין ת"ק אליבא דר"מ
ור"ש כ"א וכו' (דבש
תמו): ו' נראה דת"ס
הוא וצ"ל נשוריתין
(רש"י ע"ש): ז' צ"ל
א"י (בבא"מ, וכו'
בשמ"ק): ח' ככת"י
נוסף אין מכירין בי'
דאין מכירין ישראל
וכו': ט' נראה דהלשון
ט"ס וצ"ל שרוב בני
העיר אינו מן הפסולין
וכו' (רש"י ע"ש): י'
ל' תוס' שאין אב"ל
לעולם לא אמר
ש"שום תנא דשתיקה
כהוראה:

יד:

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

משום ממזרות כו'. הא דלא חשיב עמומי ומואזי משום ללא
פסיקא דזכרים אסורין ונקצות מותרות ומנרי ואדומי לא חשיב
דאינן אסורין אלא עד דור שלישי: ותו ר"ש בן אלעזר אומר איזודי
עיסה כ"ל שנצמט בה ספק ה"ל והאמרת רישא ה"ל כשר. ה"ג בכל
הספרים וצפירוש ר"ח ומפרש כל
שנצמט זה ספק חלל הא ודאי חלל

פסול והא אמרת רישא חלל כשר
והיינו ודאי חלל ואין נראה דמאי פרק
מתנא קמא דלמא ת"ק פליג עליה
ופירוש הקונטרס וגרסתו עיקר:
ממזר צווח וה"ל שותק איבא
בינייהו. מימה דהוה ליה
למימר ממזר צווח ושותק וחלל שותק
איבא צינייהו דצממזר שותק נמי פליגי
דהא מכשר ליה ר"ש בן אלעזר א':
אב"ל ממזר צווח וה"ל שותק פסול.
וא"ת ממזר צווח מנא ליה
דפסל ר"ש בן אלעזר ואומר ר"י

מדקתני צמילתיה אחוזה עיסה כל
שנצמט זה ספק חלל דלא הוה ליה
למימר אלא מכירין ישראל ממזרים
שצנייהם ואין מכירין חללין שצנייהם
דמינה שמעינן בחלל צווח דכשר כי
הכי דלא הוה חלל להשמיענו כל שנצמט
זה ספק ממזר אלא ודאי אחא למידק
דחלל צווח דוקא כשר הא ממזר צווח
פסול: **מסתתיה** ד"א מפקינן
י"ה בוקא. וא"ת מה כר"י להאי טעמא
לימא הא דשתיק משום דלודוי קא
מודי דהא ממזר שותק פסול לת"ק
משום דשתיקה כהודאה וה"ה דחלל
שותק ל"ש דפסול מהאי טעמא ול"ג
דגבי ממזר שותק לדידיה לא הוי
שתיקה כהודאה היינו משום דסבר
דממזר קלא אית ליה וי"ל דהכי
פירושא סבר מסתתיה דלא מפקינן ליה
מקהל (כהונה) פ"י אפי' מקהל כהונה
אע"פ שהו מתפרס וקורוהו חלל ספור
דאין מוציאין אותו מקהל כהונה וספור
אם יצווח יצווח לזכר העד ויפסלוהו
וטעם זה שייך גם צממזר שותק לת"ק
ולא נאמר^ל דשתיקה כהודאה וכן
פירש קונטרס: **כמאן** אי כ"ג
אפילו ברוב פסולין נמי מכשר.
וא"ת והא לא מכשר ברוב פסולין
אלא כשנצמט צרי ואית לה מיגו דאי
צריא אמרה לא נצמלתי או בלא מגו
היכא דאיכא למימר צדקת ומנה^ה אכל
הכא אפילו טוענת צרי הא לית לה מגו
ולכא למימר צדקת ומנה דהא
נאנסה ואפי' אם נאמר דהכא לא ראוה
שנאנסה אלא היא אמרה קן דאית
לה מגו א"כ תקשי הלכתא אהלכתא
ללקמן^ה פסיק רב הלכה כ"י יוסי

ולעיל^ה פסיק רב יהודה אמר שמואל הלכה כ"ג ואין נראה לומר דפליגי
דאי"כ מאי מייתי אעובדא דחרוס וארוסתו מרב יהודה אמר שמואל וכן
לעיל (ד' י.) פרק הלכתא אהלכתא קי"ל כרז נתמנן דייני כו' ואדרבה
הא רב פסיק כ"י יהושע וקי"ל^ה כרז צאיסורי ויש לומר דהכי פירושו
כמאן אי כ"ג וצטוענת צרי ובלא ראוה שנאנסה דאיכא מגו אפילו
ברוב פסולין נמי מכשר ואיירי נמי כשראוה מדברת דאי לא ראוה
מדברת מאי פרק אי כרבי יהושע אפילו ברוב כשרים נמי פסול ומשני
אמר

אם רוב העיר. כשרין להשיא צומיהן ולאנמומיהן לכהונה שאלין רוב בני העיר^ה מן הפסולין אשה לכהונה צדיחין אף זו מישא
לכהונה: ג' דאמר כמאן. דעני רוב כשרין: אפילו ברוב פסולין נמי מכשר: דאית ליה העמל אשה ליה העמל אשה ליה הכי אמר
כו'. לעולם כרבי יהושע והכא משום דאיכא תרי רובי לכשרות אכשרה וכדצי יהודה ולקמן מפרש טעמא ואזיל מאי שנא תרי רובי ממד רובא:

שמעתי כו'. לקמיה פרק היינו תנא קמא דמנא קמא נמי הכי אמר
דמשום דאין זה אחד מכל אלו העידו עליה להכשיר: מכירין ישראל
ממזרין שביניהן. וספק ממזר יש לך להכשיר דאי ממזר הוא מידע
הו ידעי ציה: ואין מכירין חללין שביניהן. וספק חלל יש לך לפסול
ולקמיה פרק הא אמרת רישא אחוזה

אלמנת עיסה כל שנצמט זה ספק
חלל אלמא ספק חלל כשר: הא ה"ל
כשר. משום ספק חלל לא פסול לה:
מאי שנא הנך. דפסול לה ספק דידהו:
דאורייתא. משום דודאן פסולין מן
המורה צדיאה דנפקא לן צינמות (ד'
ס.) מני תסיה לאש זר כיון שנצמט
לפסול לה פסלה: ה"ל נמי. ודאי פסול
מדלאורייתא דלפינן לה^ה הסם מלא
יחלל זרעו מקיש זרעו לו מה הוא
פסול צדיחתו אף זרעו פסול והוא
גופיה נפקא לן^ה מלא יחלל שני חילולין
צמטמט אחד לזרעו ואחד לאשתו:
ר"ש בן אלעזר כו'. סיפא דמילתיה
ארישא דמילתיה פריך דקתני סיפא
אין מכירין חללין שצנייהן משמע אפשר
שהיה חלל אצל לא הוי מכירין צו אלמא
אית ליה דפסול ורישא אמר אחוזה
אלמנת עיסה והכשיר כל שנצמט זה
ספק חלל: אמר ר' יוחנן ממזר צווח
וח"ל שותק איבא בינייהו. אדס
שכשקורין אותו ממזר הוא צווח
וכשקורין אותו חלל שותק איבא צין
ר"מ לת"ק וצין תנא קמא דצרייתא^ה
אליבא דר"מ ור"ש בן אלעזר אליבא
דר"מ: תנא קמא סבר כ"ל פסול דקרו
י"ה ושתיק פסול. דהודאה היא וכל
שאלין זה לא משום ממזרות כו' דקאמר

אשתיקות קאי: והכי קאמר איזודי
אלמנת עיסה. להכשיר: כ"ל שאין בה
דא שותק ממזרות ולא שותק נתינות.
וכיון דמלה טעמא צמתיקה הוא הדין
לכל שמוקי פסול ולא הוה חלל למנות את
כולס וצאיחו הכשירו צאשת ספק חלל
שאלו מכירין את ספקין שמתגרסה אמו
ספק אצל מי שאלין מכירין צו ושמענו
שפוסלין אותו ושותק פסול: וקאמר
י"ה ר"מ. דוקא הני אצל שמוק חלל
לא פסול: והא דשתיק. לאו משום
דלודי אלא משום דלא איכפת ליה
הואיל ולאו פסול קבל הוא והיינו
דקאמר כל שאין זה אחד מכל אלו
שתיקות משאלין צומיהן^ה לכהונה ואפי'
יש צו שמוק חלל: וקאמר י"ה ר"ש
אתנא קמא. לאו לתנא קמא דצרייתא
קאמר דהיא רצנן היא אלא לתנא
ששנה דצרי ר"מ צצת המדרש ואמר
צצס ר"מ שמעתי כל שאין זה כו':
אי שמיע י"ד כו'. והכי קאמר אחוזה היא

אלמנת עיסה כל שנצמט זה ספק חלל
שהיה אמו ספק גרושה אצל שמוק חלל ואין אלו מכירין צו
פסול כמנא קמא ומיזה צהא פליג רבי מאיר אתנא קמא דלאיהו
כל פסול דשתיק ציה פסול ולרבי מאיר חלל שמוק הוא דפסול
דסבר מסתתיה דלא מפקי ליה^ה מקהל ואם אפי' יכריחו עלי
וידע פסולי צברור ועכשו אין מכירין^ה ישראל חללין שצנייהם
אצל שמוק ממזר כשר דהאי דשתיק סבר הכל יודעין שאיני ממזר
דמכירין ישראל ממזרין שצנייהן: מתני' בן העין. מן המעיין:
רוב בני העיר^ה מן הפסולין אשה לכהונה צדיחין אף זו מישא
לכהונה: ג' דאמר כמאן. דעני רוב כשרין: אפילו ברוב פסולין נמי מכשר: דאית ליה העמל אשה ליה העמל אשה ליה הכי אמר
כו'. לעולם כרבי יהושע והכא משום דאיכא תרי רובי לכשרות אכשרה וכדצי יהודה ולקמן מפרש טעמא ואזיל מאי שנא תרי רובי ממד רובא:

אם רוב העיר. כשרין להשיא צומיהן ולאנמומיהן לכהונה שאלין רוב בני העיר^ה מן הפסולין אשה לכהונה צדיחין אף זו מישא
לכהונה: ג' דאמר כמאן. דעני רוב כשרין: אפילו ברוב פסולין נמי מכשר: דאית ליה העמל אשה ליה העמל אשה ליה הכי אמר
כו'. לעולם כרבי יהושע והכא משום דאיכא תרי רובי לכשרות אכשרה וכדצי יהודה ולקמן מפרש טעמא ואזיל מאי שנא תרי רובי ממד רובא:

צקרוות
הודפס מאתר אוצר החכמה

ל תמורה ה"ג (ב) ע"י
לעיל יג: ד"ה השבתות,
(א) טו ספ"א, (ד) רע"א,
(ה) בכורות מט ע"ב.

תוספות ישנים

(א) ושמא לא נקוט אלא
מאי דאכשר ר"מ ור"ש בן
אלעזר פסול מ"ו.

גליון הש"ס

מתני' א"ר יוסי
מעשה בתניוקת. עיין
יבמות דף סו ע"ב תוס'
ד"ה אין מושטין:

ליקושי רש"י

מיתתיה. דין [בבכות
נה].

תשובת הגאונים בתראי

אם יקח עמה מקצתו וילחמה ברובא שפירא קתא קודם לכך שמה יקח משאר הקבועים . אף ואיכא להלק דשאר הכס דמלך ב טול נגעה בך לכך איכא למיחש זיכבור סגך זה שמונה בקבוע הוא בטל משאר'ס כיון דהיתר הוא מבח פירש ממנה הכת כבר חין לגזור שיקח אחרת שלא פירש ממנו קודם לכן מ"מ מסופק אני ויותר נראה כיון דהיא איכור דרבנן יש להקל כמ"ס מע"ל : ונ"ל לכאורה ראוי לדבריהם אלו מהא דהמרינן במס' נזיר פ"ב דף י"ב גבי הא דלמחר ר' יוחנן על ובקם לי אשה סתם אסור בכל הנשים כו' א"ל קאמינא אנה אשה ללא ניידי וא"ל את איכור דיידי וכו' ה"ל דניידי אימור בשוק אשכח וקדיש כו' . ונראה מדברי רש"י דהתם להגיד' גס פאענת דגמרא כך הוא שקידש האשה בשוק דל"ל הא דהא אפילו קידש לקרוב' האשה שהיתה בשוק ואפילו בבית אקדש כיון דמרוכא פירש אלא ודאי אף שפירש קתא מן א' לא אמרי' הכל מרוכא פירש במה שנקשר בקביעות לא אמרינן דהוא מרוב רק מה שפירש כבר . ואינו דומה לשמן קורקבן וראש כנס לבנידור ידעין שאורו חתיכה כשירה היא משאר'ס כ"ד שאין אנו מחרינן אותו אלא במסחמי' מרובא היא ולא אמרינן כך למה שנקשר מכו"ס לתירושה דקאמר התם בגמרא דהתם הדר' לניחתי' בני' א"כ אף שכבר פירש האשה ואנו מכרינן האשה כיון שחורה לקביעות לא אמרינן מרובא פירש כ"ג בני' דלא פירש אותו חתיכה כלל . מיהו יש להלק דשאר הכא כיון דלאו אובליגן מקתא אוך נאחר חתיכה הנשארת משאר'ס גבי אשה דאין מחרינן כלל . ועוד דשאר'ס אשה לעולם כך הוא דהורה לקביעות משאר'ס בני' דלא שייך לעולם לחזור למקום קביעות . א"כ ינא לנו דין חדש מזה דלא לאחר שפירש חור למקומו הראשון לא אמרינן דהוא בקבוע וק"ל . ע"כ נראה דאמרינן בזה להתיר הוחיל והוא איסורא דרבנן :

כ"ד אהו' כנפשי ד"ש הק' יהושע העשיל בלא"ה מהו' יעקב ז"ל :

שאלה ו

מהגאון הנ"ל להגאון הנ"ל שלקחו מן הכספים בפעם אחת ד' לזנות וג' בשתיירו וסחפקו הם נאמר איסורא ברובא איחא ואי' הנ' ששאריו בבית מוארין או לאמר ללא אמרינן איסורא ברובא איחא רק אחר שגולד הספק שיש כאן איסור אבל כאן קודם שנודע הספק לא היה כאן איסור ידוע וא"כ שמה' גס בההיא כל דפירש מרובא קפריש וישאריו השלשה שבצות בחוקת איסור . או טעם אחר שאין הולכין אחר רוב לזנות רק אחר רוב הבהמות ורוב הבהמות נשארין בבית במקום הקבוע וכו' אל' מהלשונות אמרינן מרובא קפריש דהא' ששה בהמות בחוקת היתר הם :

תשובה

הנה נ"ל חודאי אי אפשר לזמנא שלקח אותן בפעם א' וא"כ פשוט דאמרינן פל כל א' וא' כל דפירש מרובא קפריש : ואף דאפשר שהיה חלוי בידא א' וא"כ פירשו בבת אחת ואחור גאון חספ בפשיעות דאו אמרי' איסור ברובא איחא אף דמהא דעביבת של ע"ז דפרשו ס' למקום א' חין ראוי' כלל דהא הרשב"א פ' דתיירי כשפירשו לפנינו וא"כ אפשר' אם לא פירשו בפנינו להרשב"א דס"ל דלא מיישינן שמה יקח מן הקבוע אפי' פירשו רובן בבת אחת אמרינן כל דפירש בבת א' מהרוב שהיה שם פירשו והס כשירות . מ"מ מהא דקאמר בזבחים שמה יבואו עשרה כנשי' בבת א' מונח בפשיטו' דבבת אחת אמרינן איסור ברובא איחא . ונראה דמזו' יש להוכיח דאם פירש קודם דנוגד הספק דמותר דאם לא כן תפסה הויך משאני ידע ורגלים להסיר מה שלקחו קודם דנוגד הספק לגזור שמה יקחו עמה בבת אחת דהא בגמרא לא נזד מחרינן זה אלא מאוס דבבת אחת ללא משכחת לי' וכמו שפ' רש"י בגמרא שם כיון דליידי' ח"א ללקחן בב"א משאר'ס בזה דא"א להיות בבת א' אלא ודאי אפילו בבת אחת שרי ומיהו זה אינו דהא קאמר בגמרא נמלא ניד גוי' הולכין אחר סרוב דלמה לא נגזר שמה יקחו עשרה גוים בבת אחת והתם לא הוי פירש קודם שגולד הספק אלא ודאי לפני האמת לא גזרינן גזירה' זו ונלוי' דזכרפינא הייבי אומר לפני האמת אפילו פירשו עשרה בבת אחת לא אמרי' איסורא ברובא איחא אדרבה אמרינן דמרוכ' שהיה שם פירשו אלו . ובה' ראוי' דבגמרא' דזבחים שם קאמר דאם נתפתחו מלה מבינות לא אמרינן איסורא ברובא איחא וסתמא דגמרא משמע דאין חילוק בין נפתחו בבת אחת או לא . וא"כ חין אנו נזינין לחירו' של מהירא'י' בההיא' ש"ד . אכן מי יחלוק עליו דמדבריו נראה דבבת אחת אסור הפילו בנתפתחו וק"ל . וא"כ אין הוכחה מזה די"ל דלא גזרינן גזירה

בר"ס ק"ט בעמ"מ וכן משמע קתא לשון השאלה הנ"ל דכתב ראונו השאלה חפץ לשמעון כו' ואח"כ אמר ולא נעשה ערוב דמשמע דהשאלה היתה בלא ערבות כנלע"ד :

כ"ד הק' יושע המכונה ולק כהן פה ק"ק לבוב

זה דברי הגאון מהו"ר יואל הנ"ל בתשובה להגאון מהו"ר וזה הנ"ל:

שלום

להגאון מהו"ר ולק כהן . סנה מה שכתב כ"ה ליישב דברי רמ"א דאפילו בלא קנין מתחייב הערוב אט"פי דהוא אסתמכתא משום דידע הערוב זיחזור עליו תהלה כו' מהמני אס נאמר דהערוב ידע גס השאל ידע אי"כ לא ה"ל שום עסק מתחילה כ"ה עם ערוב ומעשה נעקר ממנו שם ערוב ומל עליו שם מתחייב ואינו מתחייב ענינו בלא קנין כיון דהוא אסתמכתא דהרי עבדיו אנו הוספין דאינו ערוב .

ועוד

מנה לן דעמוד והואו' יודעין דאסתמכתא לא קניא ואע"פ דנשאר טעבודים אמרינן דאדם מתחשבד נסבו דתא משה וישראל התם ודאי דלאס יודע שאסור לו להשתעבד דכבר עבירי' אבל בלא עבירי' למה אסור לו להשתעבד :

ומ"ש

כ"ה דכבדרא וו יהיישב תמיהה כ"ה על בעה"ת תמיהי על יאבו דמשמע לפי דברי כ"ח דאם היה הלאה יכרח לא ה"ל שום ספק לפוטו דגס הערוב פטור וטעם דמי איכא מידי דהלוה פטור וערוב חייב והנה לפי מה שפירש כ"ה דנעשה ערוב על כל דבר בין אם לא פרע הלוה בין אם יכפור הלוה על הכל נעשה ערוב הנה לכבדרא וו פשוט דחייב הערוב בין בלוה גוי בין בלוה ישראל דליכא למימר מי איכא מידי דלוה פטור כו' א"כ שונה פטור בזין כדמשמע נפי' יש בכור אבל היכא שונה חייב בזין אלא דלא מני' מלוה להוציא ממנו כגון שכפר ואמר להד"ס וערוב יודע שהלוה פוטו דערוב חייב לדברי מעב"ת דזה לא יגרע מאיס ה"ה לוח גברא אלא דלא צייתי' דינא דנפרע מן ערוב תהלה וכו' יש אלא גדול מזה דלמחר להד"ס ונשבע לזקק אבל לפי עניני דעתי נראה להספק הוא כפשוטו ובאופן זה אם נאמר שמה שבעה ערוב ח"ו אלא לענין פירשו' אבל להכי' שוכפר הלוה ויחארי' להד"ס על זה לא נעשה ערוב או ניתא דנעשה ערוב לגמרי' גס להכי' שיאמר להד"ס ולפי' חין מקום להשנות כ"ה ורמ"א דודאי אע"כ דק"ל כל האומר לא ליתמי' כחומר לא פרעתי מ"מ שמה' לא נעשה ערוב על זה הספק כהא איכא לספקי' נמי בלוה ישראל אלא' דהשאלה נשאלה בלוה גוי ומ"מ ש'ס' להדי' ולפי' סברת הר"י קארי' ז"ל דמאחר שאמרו להד"ס ה"ל כאלו אמר לא פרעתי דמי וחייב לשלם הערוב משמע נמי דאין חילוק בין זה לזה בין בלוה גוי בין בלוה ישראל חייב הערוב ועפ"ו כהב רמ"א דחייב הערוב בין בלוה גוי ובין בלוה ישראל לא כסברת כ"ה א"כ בכל ענין אינו חייב הערוב א"כ נשתעבד בקנין מעבדיו או כ"ד תשוב ורמ"א לא עיין ברשב"א גס הב"י לא ביקש להעתיק לדניא רק להבי' נע"ש הגראה לפע"ד כתבתי' לדינא :

כ"ד הק' יואל סירקס בלא"ה מהו' שמואל ז"ל פה ק"ק מעוז'ס .

שאלה ה

מהגאון מהר"ם מק"ק ויולא להגאון מהו"ר העשיל א' ששעו' ז' בהמות ואח"כ נמלא בהתם טוקבו כ"ה ונתעברו הערופות בכשירו' וקודם שגולד הספק נמחר חני' של בהמה א' בחוקת כשרות : והנה לנעתי' פשוט דגס הני' כני' מותרת דמאחר דחני' הנמחרת שרי' מן התורה מעט'ס דכל דפירש מרובא קפריש ואנו יודעים בודאי' שגס חני' הני' מבהת' זו וא"כ איך נחלק בהמה א' לומר שהני' מותרת וחל' אסורה וזכרנו בלויסורא דרבנן ומה' בין זאה לשומן הקורקבן ורחש ככס שדמזמן החתיכות וזלעמי' פאעט ויודיענו מכ"ס דעתו הרמב"ם :

תשובה

אף שפשוט כמע"ל מ"מ יש לספק מהא דאמרי' במתני' [זבחים פ"ח] אס קרב ראש אחד מהס יקריבו הרמ"ם ולא קאמר יקריבו כל הבהמות השלמים דהא הליגן בהס איסורא הוה . ודוחק לומר דמתני' איירי שאין מכרינן הרמ"ם והאזכרים מאיזה בהמה הם . ומיהו יש להלק דהתם דבדאי' נחלת דאיסורא הוא לא תליגן דהא ודאי' איסורא הוא דהא צריכין לאכול שניס שניס דוקא . משאר'ס כסתיחא דוקא . ואכן מאחר דהרשב"א החמיר ליקח תכאן ולהבא אפילו חתיכה שאינו ראוי להכבד מאוס גזירה שמה יקח מהקבוע מכו"ס דאיכא למיחש

מהן בודאי יצאתה מחזקת כשרות. התם כיון דמעולם לא נפסלו ולא נתברר פסולם, משום הכי כל כת וכת מוקי בחזקת כשרות. אבל הכא שידוע מאחת מן החתיכות שכבר נשחטה ונתברר שכשירה היתה, ואחר כך נתערבה, בזה לא מוקי לה בחזקת שאינו זבוח אלא הוי תערובות ומידי ספיקא לא נפקא, ודוק.

ולפי זה בשוחט שתי בהמות אחת בסכין כדוק ואחת בסכין פגום ולא נודע איזו בסכין כדוק ואיזו בסכין פגום, כיון דלא נתברר כלל מעולם אם יצאה מחזקת שאינו זבוח, הוי ליה כל אחת נכילה ודאי, וכמו בשתי כיתי עדים דמוקי כל אחת בחזקת כשרות. **אלא** דגם בפירש אחת מן החתיכות שאנו דנין עליה לבד אם נבילה אם שחטה דמשמע מדברי תוס' דכהאי גוונא הוי ליה ודאי חזקת שאינו זבוח והוי ליה ודאי איסור, אינו נראה כן מדברי הפוסקים, דבש"ע יו"ד (סימן ק"י סעיף ד') כתב, רוב חנויות מוכרות בשר שחטה ומיעוט בשר נבילה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזו מהן לקח, ונתערבה באחרות ואינה ניכרת, בטלה ברוב משום ספק ספיקא ע"ש, ואי נימא דכהאי גוונא הוי ליה חזקת איסור א"כ בלקח מן הקבוע דכמחצה על מחצה הוי ליה ודאי איסור משום חזקת שאינו זבוח, ובחזקת איסור לא מהני ספק ספיקא. מיהו הך דינא דש"ע הובא בטור בשם הרשב"א ע"ש, והרשב"א בתשובותיו (סימן ת"א) ס"ל דמהני ספק ספיקא בחזקת איסור.

ואבתי קשה דאי נימא דכהאי גוונא בספק נבילה הוי ליה ודאי איסור משום חזקת שאינו זבוח ומשום דאנו דנין עליה בפני עצמה, א"כ ראוי לומר כהאי גוונא בספק טריפה דנשחטה הותרה ובחזקת היתר קיימא, ובפוסקים מבואר בפשיטות בטור ובש"ע יו"ד (סימן ק"י סעיף ה') בספק טריפה כהאי גוונא שלקח מן הקבוע דספיקו אסור. וכמו כן בספק טריפה שנתערבה חר בחד עם כשירה הוי ליה איסור תורה, ולא מוקי לה בחזקת היתר דהא לא נולדה טריפה. וכן סוגיא דפ' התערובות (זבחים ע"ג ע"ב) גבי שור הנסקל שנתערב באלף כולן ימותו ופריך ונכבשינהו דניידי ונימא כל דפריש מרובא פריש ע"ש, ותיפוק ליה כל דפריש ודנין עליה בפני עצמה מוקי לה בחזקת היתר. אלא על כרחך צריך לומר דכל שנתערבה אפילו פירש תו לית בה משום חזקת היתר, וכמו כן לית בה משום חזקת איסור.

ועוד קשה דאי נימא דעל החתיכה שפירשה אנו דנין איסור ודאי משום חזקה שאינו זבוח, א"כ תשע חנויות מוכרות בשר שחטה ואחת בשר נבילה דקיימא לן דכל דפריש מרובא פריש, וליתסר מדרבנן

על כל פנים, דהא לדעת כמה ראשונים אמרינן סמוך מיעוטא לחזקה והו"ל פלגא ופלגא מדרבנן. ולפי מה שכתבנו בשמעתא א' פי"ח יש ליישב דבר זה ע"ש.

אמנם לולי דברי תוספות נראה בהא דהקשו תוס' בנדה דר' יוחנן לא חשיב אלא רוב שהוא נגד חזקה, נראה כיון דאמר ובנמצא הלך אחר הרוב, משמע אפילו נמצא קרוב לחנות נבילה, וכמ"ש תוס' בפרק לא יחפור (כ"ב דף כ"ג ע"ב בד"ה רוב) שם בשם ר"י דלא קמ"ל ר' חנינא דרוב וקרוב הלך אחר הרוב אלא אפילו בקורבא דמוכח, אבל קורבא דלא מוכח שפיר מוכח כבר מהאי דנמצא הלך אחר הרוב דמשמע אפילו נמצא קרוב לנבילה ע"ש. וא"כ כשם דמהני רוב נגד קרוב הוא הדין דמהני רוב נגד חזקה, דקרוב וחזקה נראה דשקולים המה, ולא אמרו אלא דרוב וקרוב רובא עדיף אבל חזקה לא עדיף מקרוב וכחדא נינהו.

פרק ג

כתוב בתשובת הגאונים בתראי (סימן ה') שאלה מהגאון מוהר"ם בק"ק ווילנא להגאון מוהר"ר העשיל באחד ששחט שבע בהמות ואחר כך נמצא באחת שניקב בית הכסות, ונתערבו הטריפות בכשירות, וקודם שנולד הספק נמכר חציה של בהמה אתת בחזקת כשרות, מי נימא דגם חצי השני מותר מאחר דחציו הנמכר מותר מטעם כל דפריש מרובא פריש, ואנו יודעין בודאי שזה חציו השני, וא"כ איך נחלק בהמה אחת לומר שחציה מותרת וחציה אסורה. וע"ש מה שכתבו בזה הגאונים שם. והובא דין זה בפרי חדש יו"ד סוף הספר (בקונטרס אחרון סימן ק"י), וכתב עלה ז"ל **וצאנכ** **הרואה ושופ** **אחת מהם** **לא** כיוון להלכה יפה, לפי שכל זה הולך על טעותא שכתב הט"ז (סימן ק"י ס"ק ה') שכבש **אחת** אינו בדין שיהיה מקצתו מותר ומקצתו אסור, ולפיכך אלו החכמים מקצתם אוסרים הכל ומקצתם מתירים הכל, וכבר כתבתי בפנים שזה הוא טעות גמור ביד הט"ז וכיד כל האומרים כן, וכן המנהג פשוט אף בכבש אחד להיתר מה שנמכר כבר ופירש, ולאסור מה שנשאר בחנות שעדיין לא פירש. וכל שיעורי חכמים כך הוא, ומי שאינו מורה כן לא ידע באיסור והיתר בין ימינו לשמאלו, עכ"ל הפר"ח.

ומבואר דעת הפר"ח דהך רובא שאנו דנין על מקצתו שפירש לא מהני אלא לגבי עצמו אבל לא לחתיכה הדבוקה עמה. והנה גבי חזקה אשכתן דמהני חזקת מקנה לגבי טמא, דכיון שהמקנה בחזקתו וכי טבל במקנה שלם טבל וכדאיתא ריש נדה (דף ב' ע"ב) אי לאו משום תרתי לריעותא. וכמו כן גבי חבית מהני חזקת החבית לגבי

שב

שמעתא ד פרק ד

שמעתתא

צה

טבל ע"ש. וא"כ הכא גבי בהמה דאחת היא אמאי לא נימא דמהני רוב שבמקצתו שפירש לגבי מקצתו הדבוקה, כיון דחזקה כהאי גוונא מהני נגד כולו.

ונראה דהתם גבי מקוה וחבית אין הספק בטמא ובטבל מחמת עצמו אלא הספק בא מחמת המקוה, דאם המקוה חסר הרי זה טמא, וכמו כן גבי טבל אם החבית החמיץ הרי זה טבל, וכיון דאין הספק אלא מחמת המקוה וכיון דאיכא חזקה במקוה ממילא הטובל בו טהור. וכמו כן בטבל וחבית, אם החבית בחזקתו תו ליכא ספיקא בטבל. אבל כאן שנוולד ספק טריפות בכל הבהמה והספק העצמיית בכל הבהמה כולה, ואין ספיקו של חציה הנשאר בחנות מחמת חציה שפירש אלא ספיקו מחמת עצמו אם כשירה אם טריפה, ומשום הכי אע"ג דאיכא רובא בחציו שפירש אין הרוב מהני אלא נגדו ולא נגד כולו. וכמו כן בהיו בה מומין (כתובות דף ע"ה ע"ב) דעת הר"ן והריטב"א שם בסוגיא דמהני חזקת הבת לאב אע"ג דהכתובה לאב, משום דעיקר הספק אינו אלא מחמת מומין שבבת, וכיון דהבת אית לה חזקה ממילא אית לה כתובה ולאב, מה שאין כן הכא דספיקו מחמת עצמו וכמו שכתבתי, וא"כ מה שהותר על ידי רוב הותר, והשאר בספיקו, ודוק.

וראיה לזה מהא דאמרין פרק קמא דחולין (דף ט' ע"א) לא בדקו מאי ר"א בן אנטיגנוס משום ר"א בר' ינאי אמר טריפה ואסורה באכילה, במתניתא תנא נבילה ומטמאה במשא, במאי קמיפלגי, בדרב הונא דאמר בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד שיוודע לך במה נשחטה, מר סבר בחזקת איסור קיימא והשתא מתה, ומר סבר בחזקת איסור אמרינן בחזקת טומאה לא אמרינן, וקיימא לך כמאן דאמר דמטמאה במשא וכמו שכתב הרי"ף שם ע"ש. ואמאי מטמאה במשא כיון דאין החזקה אלא מחמת איסור שאינו זבוח, ומעולם לא היתה טמאה, וראוי לומר דחזקה לא מהני אלא לאיסור ולא לטומאה. ואפילו מאן דאמר אסורה באכילה, כתבו תוס' שם (ד"ה אסורה) משום דרוב פעמים שוחט שפיר ושריא מדאורייתא, לא החמירו לעשות נבלה ע"ש.

ולפי מה שכתבתי ניחא, דהתם אין הספק בא אלא מחמת שחיטתה אם נשחטה כהוגן או לא, וכל שלא נשחט כהלכה ממילא מטמא במשא כדין מתה, וכיון דעל ספק שחיטה אנו דנין שלא נשחטה מחמת חזקה שאינו זבוח ממילא מטמא במשא. ומש"ה קאמר מר סבר בחזקת איסור קיימא והשתא מתה, והיינו כיון דקיימא בחזקת שאינו זבוח ואנו דנין שלא נשחטה כראוי א"כ השתא מתה ומטמא כדין מתה. אבל נידון דידן דספק העצמיית אם כשירה אם טריפה בכל הבהמה היא, בכל חלק וחלק, ולכן אינו

מכריע הרוב שבמקצתו שפירש להתיר הנשאר, כיון דבמקצתו הנשאר ג"כ ספק מחמת עצמו. וכל זה לדעת הפרי חדש.

פרק ד

אמנם אתר העיון רואה אני את דברי המתירים הכל גם חלק הנשאר בחנות קבוע, מהא דתנן פ"ק דכתובות (דף י"ג ע"א) ראוה מדברת עם אחד ואמרו לה מה טיבו של איש זה, איש פלוני וכהן הוא. רבן גמליאל ורבי אליעזר אומרים נאמנת ורבי יהושע אומר לא מפיה אנו חייין [אלא הרי זו בחזקת בעולה לנתין ולממזר עד שתביא ראיה לדבריה. היתה מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה, מאיש פלוני וכהן הוא. רבן גמליאל ורבי אליעזר אומרים נאמנת, ורבי יהושע אומר לא מפיה אנו חייין] אלא הרי זו בחזקת מעוברת לנתין ולממזר עד שתביא ראיה לדבריה. ואמרו בש"ס התם חזא להכשיר בה וחדא להכשיר בבתה. ואיכא מאן דאמר התם מאן דמכשיר בה פוסל בבתה ע"ש, אלא דאנן קיימא לן כמאן דאמר מאן דמכשיר בה מכשיר בבתה וכמו שכתב הרמב"ם (פרק ט"ו מאיסורי ביאה הלכה י"א), והוא משום דמהני חזקת האם לבת וכמו שכתבו תוספות פרק האומר (קידושין ס"ו ע"א תר"ה מאי), ובר"ן שם פרק קמא דכתובות ע"ש.

והרי התם הספק שנסתפקנו אם נבעלה לנתין ולממזר הוי הולד ממזר והאם נפסלה לכהונה, וא"כ הספק העצמיית ממילא באם וכולד, ופסול הולד לאו מחמת פסול האם בא, אלא כשנבעלה לפסול לנתין ולממזר הולד הולך אחר הפגום שבשניהם, והוי ספק עצמיית לכן ולאם. וחזינן דמהני חזקת האם לבת, ואמרינן כיון דהאם בחזקת כשרות שלא נבעלה לפסול לה, מהני חזקת האם להכריע גם לבתה וכשרה לקהל, וכיון דחזקה מהני לחציה שאין לו חזקה דומיא דאם לבת ואמרינן דמהני חזקה נגד כולו, א"כ רובא דעדיף מחזקה מכל שכן דמהני רובא של החציה שפירש להכריע חציה השני דמותר. ומזה נראה ראה ראה ברורה כפסק של הגאון מוהר"ר העשיל זל"ה דמתיר את כולה, אלא דהגאון הנזכר לא אתי עלה אלא משום דהוי דרבנן ע"ש, ולפי מה שכתבתי אפילו בדאורייתא כהאי גוונא מהני רוב כנגד כולו, וזה ברור.

וכטהרות (פרק ו' משנה א') נראה דאיפלגי תנאי בכגון זה שם, [דתנן] המסוכן ברשות היחיד והוציאווהו לרשות הרבים והחזירוהו לרשות היחיד, כשהוא ברשות היחיד ספיקו טמא, כשהוא ברשות הרבים ספיקו טהור. ר' שמעון אומר רשות הרבים מפסקת. וכתב שם הרמב"ם בפירושו ז"ל.